

Ülikool Täitmata jäi 11 ehk 6% õppekohtadest

Arstiks kõlblikke tänavu nappis

Tartu ülikoolis jäi tänavu osa riiklikult rahastatud arstiteaduskonna õppekohti ilmselt keerulisemaks muudetud vastuvõtutingimuste tõttu esmakordselt täitmata. Samuti jäi isegi pärast järelkonkurssi täitmata osa peremeditsiini residentuuri õppekohti.

Margot Vent
margot.vent@aripaev.ee

Tänavu oodati õppima 180 tudengit, aga immatrikuleeriti 169. Residentuuri oodati 186 arsti, vastu võeti aga samuti 169.

Sotsiaalministeeriumi tervisesüsteemi arendamise osakonna juhataja Kersti Esnari sõnul kujuneb arstiteaduskonna põhiõppe kohtade arv haridus- ja teadusministeeriumi tellimuse alusel, residentuuri tellimusega tegeleb sotsiaalministeerium. Ministeerium peab oluliseks residentuuri üliõpilaste arvu suurenemist, kuid seejuures tuleb arvestada põhiõppe lõpetajate ja muude mõjuritega. „Näiteks sellega, kui palju on gümnaasiumilõpetajaid, milline on tervishoiutöötajate vajadus ning Tartu ülikooli võimalused juhendamise pakku-miseks,“ selgitab Esnar.

Tema sõnul on meditsiinivaldkond noorte elukutse valikul endiselt populaarne. Põhjuseid, miks kõik kohad pole täitunud, täpselt uuritud ei ole, kuid oma mõju võib sellele olla lõpetavate gümnaasistide arvul või noorte käitumise muutusel, nt õpingutes vaheaasta võtmisel, kaitseväge teenistusse minekul vms.

Perearstidele tänavu loodud residentuuri lisakohad ei täitunud

30. augustini kestnud täiendav residentuuri vastuvõtu konkurss tõi 160-le põhi-konkursiga täidetud õppekohale juurde veel üheksa residentuuri.

Mullu täitusid kõik peremeditsiini residentuuri kohad, mida oli mõne võrra vähem, kui tänavuseks aastaks planeeriti.

Tänavu tehti kohti juurde, aga kõigile soovijaid ei leidunud. Sotsiaalministeeriumi vaates on perearstide arvu suurendamine kõrge prioriteetsusega. „Hoolimata loodud võimalustest sel aastal kahjuks peremeditsiinis esimese konkursiga kõik 40 kohta ei täitunud,“ tõdeb Esnar.

Täiendav konkurss tõi 29-le perearsti residentuuri juurde neli, aga seitse kohta jäi täitmata. „See näitab, et loome küll võimalusi, kuid põhiõppes ei pruugi olla piisavalt lõpetajaid. Samuti ei ole kõik valmis samal aastal residentuuri edasi minema. Juurpõhjused hakkavad seega pihta sellest, kui palju on gümnaasiumilõpetajaid, kes kõrgharidusse suunduvad,“ ütleb Esnar.

Tartu ülikooli peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituudi juhataja professor Ruth Kalda sõnul on peremeditsiini-le viimasel kolmel aastal igal aastal avatud olnud 35 residentuuri kohta, mis on enam-vähem täis saanud. „Isegi konkursse on olnud, mis tähendab, et kõik avalduse esitanud kohe samal aastal õppima ei ole pääsenud. Mõnel ei ole olnud piisavalt teoreetilisi teadmisi, mis võimaldaks arst-residentuuri õppima asuda, mõnel on vajaka jäänud vajalikust eesti keele oskusest,“ räägib ta.

Tänavu otsustatud lisakohad tehti lähtuvalt teadmisest, et pensioniealiste töötavate perearstide hulk on päris suur, kõrgem kui teiste eriarstide hulgas. Juba kaks aastat tagasi oli üle 60aastaseid töötavaid perearste ligi pool perearstikonnast, viimaste andmete kohaselt on üle 65aastaseid enam kui veerand. „Probleemseteks piirkondadeks on eeskätt Lõuna-Eesti, Hiiumaa ja Virumaa,“ selgitab Kalda.

Alates juulist läks perearstiabi korraldus terviseametilt üle tervisekassale. Maapiirkonda tööle asuva perearsti lähtetoetus tõusis 15 000 eurolt 45 000 eurole. „Rakendatud on mitut muud motiveerivat lahendust, näiteks inkubatsiooniprogramm, millega noor saab enne nimistu ülevõtmist kogemusi omandada töölt lahkumise perearsti juures,“ räägib Kalda. Veel on tema sõnul vajalik parandada vahetut suhtlemist, et noortel oleks enne lõpetamist ammendav ülevaade sellest, kus piirkonnas perearstikeskuses arsti oodatakse ja millised on töötingimused.

Sisseastumise tingimused tänavu muutusid Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna dekaani Margus Lemberi sõnul oli tänavu arstiteaduse erialale enim pürgijaid Tallinna Reaalkoolist, Hugo Treffneri gümnaasiumist ja Tartu Tamme gümnaasiumist.

Kandidaate hinnati tema kinnitusele senisest põhjalikumalt. „Kui varem moodustati üliõpilaskandidaatidest pingetud laia matemaatika ja eesti keele riigieksamit tulemuste põhjal ja kes polnud gümnaasiumis läbinud laia matemaatika, said teha bioloogia või keemia sisseastumiskatse, siis tänavu arvestati kandidaate eesti keele või eesti keele teise keelena riigieksamit, akadeemilise testi, kombineeritud keemia- ja füüsikaeksami ning sisseastumisintervjuu tulemust,“ räägib ta.

Kõigiga toimusid intervjuud, et hinnata õppima tulemist ja arstiks saamise motivatsiooni: see on oluline kriteerium, mida on soovitanud arstiõppe välishindajad. „Oluline on ka kandidaatide gümnaasiumiprogrammides omandatud loodusteaduste, eeskätt keemia ja füüsika tase – ülikooliõppe jätkub ju eeldusel, et gümnaasiumiteadmised on olemas,“ lisab dekaan.

Vastuvõtul järgiti ülikooli kehtestatud kvaliteedilävendit. „Kokkuvõtvalt lootsime niisama proovijaid ja kiirelt õppe katkestajaid õppesse saada senisest vähem ning kõrgesti motiveeritud rohkem,“ võtab Lember vastuvõtutingimused kokku. Teadaolevalt on varasematel aastatel paar kuud pärast õpingute alustamist need pooleli jätnud umbes kümnendik tudengitest.

Lemberi hinnangul võib selle põhjusteks olla, et oma valikutes ei ole olnud kindlad, õppima on asunud pigem kellegi soovitusel või on õppetöö olnud liiga raske ja pingutav. „Katkestajate arv on üldiselt olnud enam-vähem sama – viimastel aastatel on esmakursuslastest esimesel semestril lahkunud ca 15 tudengit,“ räägib ta. Arstide järelkasvu tagamiseks peab Lemberi sõnul arvestama mitme teguriga, nende seas töötavate arstide vanuseli-se struktuuri, erialase jaotuse, Eestist lahkumise ja tagasipöördumise näitajatega, pensionile siirdumistega jmt.

„Praegused prognoosid on tehtud umbes kümme aastat tagasi valminud uuringu alusel. Oleme teinud sotsiaalministeeriumile ettepaneku, et riik telliks uue uuringu – siis saaks selgeks ka lähima 7-10

Kandidaate hinnati tema kinnitusele

Kersti Esnar,
sotsiaalministeeriumi
osakonnajuhataja

Loome küll võimalusi, kuid põhiõppes ei pruugi olla piisavalt lõpetajaid.

Arstitudeng Helen Köpp lubab igati õppimisele pühenduda.

FOTO: ERAKOGU

aasta perspektiiv vajaliku koolitustellimuse kohta," on Lember lootusrikas.

Arstiteaduse õppekava jäi tänava pingereas kuuendale kohale

Tänavu esitati arstiteaduse õppekavale kandideerimiseks 296 avaldust. Enim avaldusi kogunud kõrghariduse esimese astme õppekavade pingereas oli arstiteadus 6. positsioonil. Sellest ettepoole jäid õigusteadus 698, informaatika 624, psühholoogia 386, koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas 320 ja füsioteraapia 308 avaldusega.

Tartu ülikooli vastuvõtutalituse juha-

taja Tuuli Kaldma ütleb, et arstiteaduse, hambaarstiteaduse ja proviisori õppekava kandidaatide arv vähenes tänavu vastuvõtutingimuste muutmise tõttu (kõigil kandidaatidel kohustuslikud sisseastumiseksamid). „Kahel eelneval aastal esitati arstiteaduse õppekavale kõige rohkem avaldusi: 2021. aastal 683 ja 2020. aastal 647. Hambaarstiteaduse õppekavale esitati eelnevatel aastatel pea kakssada ning proviisori õppekavale umbes 130 avaldust," räägib ta. Kaldma sõnul immatrikuleeriti 2022. aastal arstiteaduse erialale 169, hambaarstiteaduse erialale 34 ja proviisori erialale vaid kolm üliõpilast. „Hamba-

arstiteaduse õppekaval said kõik õppekohad täidetud, eestikeelse arstiteaduse õppekaval jäi täitmata 11 kohta. Koos proviisori eriala üliõpilastega asub täiendusõppekursusel „Stardikoolitus proviisoriõppesse“ 29 inimest," lisab Kaldma.

Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna õppeprodekaani Anti Kalda sõnul võib nii hambaarsti- kui ka arstiteaduse eesti ja ingliskeelse õppekavade vastuvõtu üldiselt rahul olla. Ta lisas, et ülikoolil on tulevikus plaanis proviisoriõpet muuta ning otsida lahendusi, kuidas õppekavale jätkuvalt huvilisi oleks.

Loe ka tudengi arvamust ja juhtkirja lk 3.

Mind huvitab kõik, mis selle valdkonnaga seotud on.

Arstitudeng Karel Keis

Tasub teada: Avalduste hindamisel arvutati tänavu välja sisseastuja punktisumma ja koht pingereas

● Arvestati akadeemilise testi tulemust 30% ulatuses, kombineeritud keemia ja füüsika eksami tulemust 30% ulatuses, eesti keele või eesti keele teise keelena riigieksamit tulemust 30% ulatuses ning sisseastumisintervjuud 10% ulatuses.

Kõiki osi hinnati saja punkti skaalal ning eri osade eest saadud punktid korrutati ettenähtud protsentuaalse osakaaluga. Saadud korrutatud liideti kokku ja summa jagati sajaga. Pingeritta pääsemiseks vajalik väiksem kogusumma oli 66 punkti. Vastuvõtt toimus paremusjärjestuse alusel ning võrdsete punktide korral eelistati üliõpilaskandidaati, kelle kombineeritud keemia ja füüsika eksami tulemus oli parem.

Allikas: ut.ee/et/oppekavad/arstiteadus

Kommentaari: Sisseastumiseksamid olid täiesti tehtavad

Karel Keis

I kursuse tudeng

Tegin valiku arstiteaduskonna kasuks peamiselt sügavast huvist meditsiini vastu. Mind huvitab kõik, mis on selle valdkonnaga seotud – nii õppeprotsess, arstiamet kui ka teadus meditsiinis. Selle aasta sisseastumiseksamid tundusid esmaspilgul rasked, kuid olid tegelikkuses täiesti tehtavad. Kolmeks sisseastumiseksamiks oli võimalik end korralikult ette valmistada, akadeemilise testi puhul tuli loota vaid oma loogilisele mõtlemisele ning oskusele lahendada probleem- ja loogikaülesandeid piiratud aja jooksul. Minu jaoks tundusid kõige lihtsamad need eksamid, milleks sai korralikult õppida.

Akadeemiliseks testiks otseselt valmistuda ei saanud, küll aga sai sellest veidi aimu näidistesti tegemisel. Keemia-füüsika eksamiks sai valmistuda, kuna välja olid toodud teemad ja näidistööd, samuti oli suur abi ülikooli korraldatud kursustest. Kuna mulle pakub huvi kõik, ei ole ma veel otsustanud, millisele erialale tulevikus spetsialiseeruda tahan. On mõni eriala, millele mõelnud olen, kuid seda üht ja kindlat veel ei ole – see kujuneb välja lähiaastate jooksul.

Uus sisseastumissüsteem vähendab väljalangemisi

Helen Köpp

I kursuse tudeng

Otsuse arstiteaduskonna kasuks langetasin juba varases nooruses. Kuna minu gümnaasiumi lõpuaastal oli arstiteaduskonda ääretult tihed konkurents, siis esmalt sain bioloogia bakalaureuse. Seejärel astusin biomeditsiini magistrantuuri, mille kraadist lahutab mind hetkel lõputöö kaitsmine.

Arstiteaduskonna eksamiteks valmistumiseks jäi mul väikese lapse kõrvalt nädal, ent tegin need hästi ära ja sain sisse. Meditsiinieriala nõuab tugevat motivatsiooni, enesedistsipliini ning mõtlemisvõimet. Ehkki paljud õppekohad jäid täitmata, kuna kandidaadid ei ületanud uue süsteemi lävendit, siis minule uus süsteem meeldis: see vältis avalduse esitamist prestiiži pärast, ommata ettekujutust erialast.

Minu soov on anda panus tervishoiusüsteemi parandamisse ja patsientide väärtuslike eluaastate pikendamisse või teadusesse. Ühiskonna aitamise soov jookseb paralleelselt suure huviga inimkeha toimimise vastu, samuti tahan olla inimestele eeskujuks, et nad julgeksid valida endale sobiva(d) eriala(d).

Et kahe lapse kõrvalt õppimine on keeruline, olen äärmiselt hoolas loengutes ja praktikumides, vajadusel õpin raamatukogus, õppehoones või kodus teises toas. Spetsialiseerumissoovi veel ei tea, aga seni kavatsen õppeprotsessi nautida.